

Prima instanță: Judecătoria Sîngerei (I. Malcoci)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Albu, A. Toderaș, E. Bejenaru)

Î N C H E I E R E

16 ianuarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasile Melnițchi,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Melnițchi
împotriva Societății pe Acțiuni „Carnevarus” privind recalcularea prejudiciului
material și moral cauzat în urma accidentului de muncă,

împotriva deciziei din 04 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
respins cererea de apel depusă de Vasile Melnițchi, cu menținerea hotărîrii din 14
decembrie 2015 a Judecătoriei Sîngerei,

c o n s t a ț ă :

La 07 iulie 2014 Vasile Melnițchi a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SA „Carnevarus” privind recalcularea prejudiciului material și moral
cauzat în urma accidentului de muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că începînd cu 15 octombrie 1972
a activat în cadrul fostei întreprinderi „Lazovscoe Obiedenenie Colhozjivprom”. În
rezultatul reorganizărilor în anul 2014 întreprinderea a căpătat denumirea de SA
„Carnevarus”.

Din 04 martie 1979 a devenit invalid de gradul II, fiindu-i stabilită pensie în
mărime de 98 ruble 06 copeici.

La 01 octombrie 1985 i s-a stabilit gradul III de invaliditate fără termen,
fiindu-i calculată pensia în mărime de 47 ruble.

Nefiind de acord cu suma prejudiciului material acordat de către SA
„Carnevarus”, a înaintat cerere privind recalcularea sumei de compensare a
pagubei cauzate în urma accidentului de muncă din 26 mai 1982. Cererea
prealabilă înaintată, a fost examinată în lipsa sa, iar pîrîtul SA „Carnevarus”,
întemeindu-și răspunsul în baza Legii nr. 278-XIV din 11.02.1999, i-a acordat
începînd cu 01 aprilie 2014 o compensație lunară în mărime de 279,77 lei,
menționînd că la moment SA „Carnevarus” nu are careva restanțe.

Consideră răspunsul oferit de SA „Carnevarus” ca fiind incorect și ilegal,
deoarece nu s-a luat în considerație faptul că din 05 februarie 1980 a fost eliberat

ilegal din funcție de către pîrît, fiind repus în drepturi și restabilit în funcție prin hotărîrea Judecătorei Bălți din 12 ianuarie 1981, hotărîre neexecutată de către SA „Carnevarus” pînă în a.2014.

Printr-un ordin ilegal a fost strămutat în funcția de lăcătuș, iar la 15 februarie 1983 pîrîtul iarăși l-a eliberat dintr-o funcție pe care nici nu a deținut-o. Consideră că SA „Carnevarus” nu și-a onorat obligațiunile, și anume nu i-a reparat prejudiciul material, venitul ratat la determinarea salariului și nici alte sume plătite.

Consideră că SA „Carnevarus” urma să-i achite suma de 21 609,6 ruble, din care i-a fost achitată doar suma de 524 ruble, diferența sumei neachitate 21085,6 ruble, recalculată fiind la suma de 211 824,3 lei, la 31 octombrie 2013 s-a achitat 17 287,43 lei, diferența neachitată fiind de 194 536,87 lei.

În temeiul Hotărîrii Guvernului nr.535 din 07 mai 2003, avînd în vedere reținerea sumelor neachitate în termen care se supun indexării după 01 mai 2002 și prevăzute de art. 142 Codul muncii, s-a acumulat suma de 76 162 lei.

Astfel, reclamantul Vasile Melnițchi a solicitat să fie încasat din contul SA „Carnevarus” prejudiciul material prin recalcularea sumelor neachitate care urmau să fie achitate din 26 mai 1982, inclusiv luna mai 2014 în mărime de 21085,6 ruble și suma de 211824,3 lei, sumele supuse indexării începînd cu 01 mai 2002 în mărime de 76 176 lei și repararea prejudiciului moral suportat în perioada anilor 1982–2014.

La 06 aprilie 2015 Vasile Melnițchi a depus cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva SA „Carnevarus” privind încasarea salariului, penalității pentru neexecutarea hotărîrii judecătorești din 30 martie 1990 și absența lipsei forțate de la locul de muncă din 05 ianuarie 1999 (f.d. 127-128, vol.I).

Prin încheierea Judecătorei Sîngerei din 06 aprilie 2015 s-a dispus separarea pretenției înaintate de Vasile Melnițchi privind încasarea prejudiciului material pentru neexecutarea hotărîrii judecătorești din 30 martie 1990 și i s-a explicat reclamantului dreptul de a înainta acțiunea respectivă în procedură separată (f.d. 129-130, vol.I).

Prin încheierea din 06 aprilie 2015 a Judecătorei Sîngerei, procesul pe cauza civilă intentat la cererea lui Vasile Melnițchi către SA „Carnevarus” privind recalcularea prejudiciului material și moral cauzat în urma accidentului de muncă a fost încetat (f.d. 140-141, vol. I).

Instanța a constatat că într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri a fost emisă o hotărîre judecătorească rămasă irevocabilă.

Prin decizia din 28 mai 2015 a Curții de Apel Bălți, a fost casată încheierea Judecătorei Sîngerei din 06 aprilie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Melnițchi Vasile către SA „Carnevarus” privind recalcularea prejudiciului material și încasarea prejudiciului moral, cu restituirea pricinii la re judecare primei instanțe în același complet de judecată (f.d.164-165, vol. I).

Instanța de apel a constatat că Vasile Melnițchi a înaintat pretenții care nu au fost obiect de examinare în pricina civilă la care face referire prima instanță, ultima greșit a aplicat normele de drept procedural și neîntemeiat a dispus încetarea procesului în temeiul art. 265 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă.

Prin hotărîrea din 14 decembrie 2015 a Judecătorei Sîngerei, s-a respins integral ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către

Vasile Melnițchi împotriva SA „Carnevarus” cu privire la recalcularea prejudiciului material și moral.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a reținut că anterior Vasile Melnițchi a înaintat deja o acțiune privind încasarea prejudiciului material și moral împotriva SA „Carnevarus”, pe marginea căreia a fost emisă o hotărîre privind încasarea prejudiciului material în mărime de 12 298,75 lei pentru perioada anului 2010 și prejudiciul moral în mărime de 3000 lei ca rezultat al accidentului de muncă suportat de către reclamant și anume prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 aprilie 2014, rezultă că Vasile Melnițchi a înaintat deja o cerere privind încasarea prejudiciului moral și material din contul SA „Carnevarus”, și anume cerințele acestuia se refereau la perioada 15 decembrie 1983–2013, pe cînd instanțele au încasat doar suma de 12 298,75 lei constatată ca datorie acumulată și recunoscută de către SA „Carnevarus” pentru perioada 2010-2013.

S-a menționat și faptul că pîrîtul SA „Carnevarus” a întreprins toate măsurile în vederea achitării plăților lunare reclamantului, însă care se fac imposibile din motivul refuzului lui Vasile Melnițchi de a recepționa banii, fapt confirmat de notificarea expediată în adresa acestuia de către pîrîtul SA „Carnevarus” la 02 iunie 2014.

Instanța de fond a constatat că înaintînd acțiunea privind recalcularea prejudiciului moral și material, reclamantul Vasile Melnițchi nu a prezentat instanței de judecată probe incontestabile și pertinente în susținerea pretențiilor de recalculare a prejudiciului material și moral privind schimbarea procentului de pierdere a capacității de muncă sau al schimbării gradului de invaliditate, fapt care a condus la convingerea fermă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 11 iulie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a respins demersul formulat de Vasile Melnițchi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate asupra art.20, 43, 120 Constituția Republicii Moldova în raport cu art. 5, 6, 33, 58, 88, 90, 145, 183, 184, 185, 186, 330 Codul muncii și art. 6, 14, 607, 608, 609, 1418 Codul civil (f.d. 217-221, vol.II).

Prin încheierea din 11 iulie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea depusă de Vasile Melnițchi, Grigore Daraban și Lidia Daraban în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Melnițchi împotriva SA „Carnevarus” privind recalcularea prejudiciului material și moral cauzat în urma accidentului de muncă (f.d. 222-225, vol.II).

Prin decizia din 11 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a respins cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate formulată de Vasile Melnițchi, s-a respins recursul declarat de Vasile Melnițchi și s-a menținut încheierea din 11 iulie 2017 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Melnițchi împotriva SA „Carnevarus” privind recalcularea prejudiciului material și moral cauzat în urma accidentului de muncă (f.d. 5-7, vol.III).

Prin încheierea din 07 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Vasile Melnițchi, Grigore Daraban și Lidia Daraban împotriva deciziei din 11 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție și încheierii din 11 iulie 2017 Curții de Apel Bălți, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Melnițchi împotriva SA „Carnevarus” privind repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma accidentului de muncă (f.d. 74-77, vol.III).

Prin decizia din 04 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel depusă de Vasile Melnițchi și s-a menținut hotărîrea Judecătorei Sîngerei din 14 decembrie 2015 prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Melnițchi împotriva SA „Carnevarus” privind recalcularea prejudiciului material și moral cauzat în urma accidentului de muncă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel analizînd cumulul probelor prezentate nu a stabilit careva încălcări la calcularea cuantumului sumei de compensare a pagubei cauzate în urma accidentului de muncă.

Colegiul a menționat că legiuitorul a prevăzut expres modalitatea de calculare a sumei de compensare a pagubei ce i se cuvin angajatului în urma accidentului de muncă, iar SA „Carnevarus” la stabilirea cuantumului plăților a aplicat prevederile legale în domeniu menționate, ori încasarea salariului mediu anual în beneficiul lui Vasile Melnițchi, după cum pretinde ultimul ar constitui o îmbogățire fără justă cauză. Astfel, este justă concluzia primei instanțe privind respingerea pretenției lui Vasile Melnițchi ce ține de repararea prejudiciului material prin recalcularea sumelor neachitate.

Totodată just a fost respinsă și pretenția privind compensarea sumelor supuse indexării de după 01 mai 2002 în mărime de 76 162 lei, care este o pretenție subsecventă a primei cerințe a reclamantului care urmează a fi respinsă.

Corect nu a fost admisă nici pretenția privind încasarea prejudiciului moral pentru perioada 1982-2014, ori prejudiciul moral cauzat în urma accidentului de muncă a fost încasat în mărime de 3000 lei prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 aprilie 2014 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Melnițchi Vasile către SA „Carnevarus” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Ce ține de prejudiciul moral cauzat prin neachitarea sumelor de compensare instanța îl va respinge ca fiind o pretenție subsecventă pretențiilor privind încasarea prejudiciului material prin recalcularea sumelor, care s-a respins.

Colegiul instanței de apel a constatat că prima instanță a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind probele administrate în conformitate cu prevederile art.130 Cod de procedură civilă, a pronunțat o hotărîre legală.

La 01 noiembrie 2018 Vasile Melnițchi, a declarat recurs împotriva deciziei din 04 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitînd casarea integrală a acesteia.

În motivarea recursului a indicat dezacordul său cu deciziile adoptate de instanțele ierarhic inferioare și a menționat că nu a fost apreciat corect calculul prejudiciului cauzat în accidentul de muncă din 26 mai 1982, începînd cu data de 01 aprilie 2014. Pîrîtul a aplicat Legea nr.278-XIV din 11 februarie 1999, hotărînd să-i achite lunar 279,77 lei, însă instanțele de judecată nu au luat în considerație data intrării în vigoare a Codului civil, legea menționată nefiind aplicabilă la data de 01 aprilie 2014.

De către instanțele ierarhic inferioare nu s-a luat în considerație că dînsul pretinde la sumele achitate de pîrît potrivit prevederilor art.372 alin.3 Cod de procedură civilă, urmînd a fi aplicate și prevederile art.1418 Cod civil.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 04 septembrie 2018, iar recursul declarat de către Vasile Melnițchi la 01 noiembrie 2018 a fost depus în termenul prevăzut de art.434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 22 noiembrie 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului declarat de Vasile Melnițchi cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 15 decembrie 2018, SA „Carnevarus”, în proces de lichidare, a depus referință la recurs. A indicat că cererea de recurs este vădit neîntemeiată, recurentul nu a invocat nici un temei legal de atac al actului judecătoresc, urmînd a fi declarat inadmisibil. A menționat că SA „Carnevarus” i-a achitat lui Vasile Melnițchi toate plățile restante calculate în comun cu CNAS.

În conformitate cu art. 439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Melnițchi, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Melnițchi, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decît pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Vasile Melnițchi, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Vasile Melnițchi nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și respectiv este inadmisibil.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vasile Melnițchi.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh